

СЕКЦІЯ 7

ПРИКЛАДНІ АСПЕКТИ ВИКОРИСТАННЯ ІНФОРМАЦІЙНИХ СИСТЕМ

*Аровіна М. П., канд. наук з держ. упр., доц.,
Донецький національний університет, м. Вінниця*

ПОДОЛАННЯ НАДМІРНОГО ЗАХОПЛЕННЯ СУЧАСНИМИ ІНФОРМАЦІЙНИМИ ТЕХНОЛОГІЯМИ В КОНТЕКСТІ РОЗВИТКУ ІНФОРМАЦІЙНОЇ КУЛЬТУРИ

У період стрімкої інформатизації багатьох сфер людського життя особливого значення набувають питання формування інформаційної культури громадян. Завдяки залученню до глобального інформаційного простору зростають комунікативні можливості, активізується соціально-економічна діяльність людей. Однак віртуальне спілкування, яке забезпечується мультимедійними та гіпертекстовими технологіями, а також надмірне використання мобільних пристроїв не завжди сприяє підвищенню рівня інформаційної культури, а навпаки може провокувати виникнення розладів поведінки, особливо серед молоді (Табл. 1).

Таблиця 1

Характеристика розладів поведінки людини, які виникають завдяки надмірному використанню Інтернету і мобільних пристроїв [1]

№	Назва	Сутність
1	Синдром фантомного дзвінка	Пов'язаний з використанням мобільного телефону. Виникають слухові і моторні галюцинації, що дзвонить телефон.
2	Номофобія	Від виразу «no mobile fobia» – страх залишитися без мобільного телефону.
3	Кіберхвороба (цифрова морська хвороба)	Запаморочення, дезорієнтація і нудота при взаємодії з певними електронними пристроями.
4	Facebook-депресія	Депресія, викликана контактами у соціальній мережі або, навпаки, їхньою відсутністю.
5	Інтернет-залежність	Постійне бажання отримати доступ до Інтернету, що негативно позначається на інших сферах життя, повністю або частково витісняючи їх.
6	Нав'язлива «фінансова» потреба	Постійні покупки в мережі Інтернет або участь в Інтернет-аукціонах.
7	Залежність від онлайн-ігор	Викликає важкі депресії і може призвести до фізичного виснаження і навіть самогубства.
8	Кіберхондрія	Людина переконує себе в наявності захворювань, про які вона читала в Інтернеті.
9	Нав'язливий web-серфінг	Нескінченний пошук інформації по базах даних і пошуковим сайтам.
10	«Ефект Google»	Впевненість, що знання не потрібні, тому що будь-яка інформація знаходиться в Інтернеті. Це призводить до відмови, а потім фізичної неможливості запам'ятовувати інформацію.

Однією з важливих причин виникнення вищевказаних проблем є те, що рівень інформаційної культури громадян не відповідає темпам інформатизації. Дослідження свідчать, інформатизація суспільства в нашій країні за останні роки є дуже швидкою. Починаючи з 2014 р., на одного мешканця України припадає один підключений до Інтернету пристрій (порівняно із 0,7 пристроїв в 2013 р.). Кількість користувачів мережею Інтернет безперервно зростає: в порівнянні з 2014 по 2015 рр. цей показник збільшився на 7,5 %, в січні 2016 р. хоча б раз на місяць Інтернетом користувалось 20,2 млн осіб. При цьому переважна більшість (90 %) входила в мережу через персональні комп'ютери, майже третина – з мобільних телефонів або смартфонів, десята частина – з планшетів [2].

Аналіз змін вітчизняної аудиторії соціальної мережі Facebook свідчить, що за 6 років кількість її користувачів зросла в 64 рази – з 62 тис. у квітні 2009 до 4 млн в березні 2015 р. [2]. Переважну більшість користувачів складає молодь (соціо-демографічний склад, за даними фахівців, – 37 % віком до 30 років, 35 % віком від 30 до 45 років), яка мешкає у великих містах (Табл. 2) [2].

Таблиця 2

Розподіл постійних користувачів мережі Інтернет [2]

Тип міста	% постійних користувачів мережею Інтернет
Поселки та села	24
міста 100 тис. мешканців та менше	26
міста понад 100 тис. мешканців	50

За даними соціологічного дослідження «Сучасна молодь України», проведеного Інститутом Горшеніна, вже 80,2 % молодих українців вважають, що не змогли б прожити без мобільного телефону. Що стосується використання мережі Інтернет, 72,3 % опитаних не уявляє свого життя без неї. При цьому більш 16 % осіб віком від 18 до 25 років проводять онлайн понад 15 годин на день та страждають від надмірного користування мережею [3].

Інформаційна культура як невід'ємний елемент загальної культури особистості сприяє формуванню навичок раціонального використання інформації, гармонізує особисті якості. Серед них слід зазначити ініціативність, творчий підхід, інтелектуальний потенціал, здатність вирішувати проблеми, моральне начало, ерудицію, психологічну адаптивність, змугу самопізнання та самоорганізації. Вони дозволяють людині вільно орієнтуватися в інформаційному середовищі, брати участь у його формуванні та перетворенні.

Засвоєння та використання на практиці принципів інформаційної культури суттєво знижує ризики розладів поведінки від гіпертрофованого споживання інформації.

Отже, запобіганню надмірного захоплення сучасними інформаційними технологіями будуть сприяти наступні кроки:

1. Розвиток на системній основі інформаційної культури населення, починаючи з рівня дошкільної освіти.
2. Широка просвітницька робота серед населення пенсійного віку щодо використання нових інформаційних технологій.

3. Залучення до процесу законотворчості в інформаційній галузі фахівців різних сфер життєдіяльності.
4. Створення та розповсюдження програмних продуктів, які блокують надмірне перебування в мережі Інтернет.
5. Пропаганда здорового способу життя, організація заходів реального спілкування молоді.
6. Розширення міжнародного співробітництва в сфері захисту громадян від небезпечних інформаційних впливів.

Список використаної літератури

1. Агеев А. Восемь новых психических расстройств, подаренных человечеству Интернетом и смартфонами [Електронний ресурс] / А. Агеев. – Режим доступу: <http://www.3dnews.ru/769513>
2. Watcher – видання про інтернет-бізнес в Україні та маркетинг в соціальних медіа. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://watcher.com.ua/>
3. Для чего украинской молодежи нужен Интернет? Результаты социологического опитования «Сучасна молодь України». Gorshenin Institute. Офіційний сайт [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://institute.gorshenin.ua/programs/researches/119_dlya_chego_ukrainskoy_molodezhi_nuzhen.html

***Вернигора Е. И., ст. препод.,
Донецкий национальный университет, г. Винница***

ПРАКТИЧЕСКОЕ ПРИМЕНЕНИЕ МЕТОДА АНАЛИЗА ДАННЫХ

На сегодняшний день в условиях широкого внедрения компьютерных технологий актуальными становятся проблемы поиска, анализа и хранения информации.

Обзор статистических данных свидетельствует, что по состоянию на 2013 г. в мире накоплено 4,4 Збайта данных, но только 1,5 % имеет информационную ценность. Большая часть данных (60 %) сосредоточена на рынках США, Западной Европы, Японии, Канады, Австралии, Новой Зеландии. Однако, только их треть от общих мировых запасов данных генерируется в бизнесе. При этом 85 % данных создаются пользователями [4].

Для эффективной работы коммерческих структур, принятия обоснованных управленческих решений необходим качественный анализ поступающей информации. Проведенный за рубежом в 2014 г. опрос показал, что руководство только 53 % компаний в мире считало, что необходимо инвестировать средства в анализ больших массивов данных. Однако, только 1 % менеджеров компаний успешно работают с большими объемами информации [4].

Согласно прогнозным оценкам, в 2016 г. расходы на инструменты для работы с большими массивами составят \$ 232 млрд, а потребность в профессионалах в этой сфере приблизительно составит 140–160 тыс. чел. Среди высшего и среднего уровня менеджмента, владеют навыками работы с крупными массивами данными приблизительно 1,5 млн чел. [4].